

AFGØRELSE

om

**fredning af Ulvshale Skov i Vordingborg Kommune
afsagt den 9. december 2016**

af

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster**Indledning**

Den 6. juli 2016 rejste Miljø- og Fødevareministeriet, Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning fredningssag i henhold til naturbeskyttelseslovens § 36, jf. § 33, stk.3 om fredning af Ulvshale Skov i Vordingborg kommune. Arealet omfatter matr.nr. 250 Ulvshale, Stege jorder og matr.nr. 147 smst. og udgør i alt 81,3 ha. Området ejes af Miljø- og fødevareministeriet.

Det foreslåede fredningsområde er allerede fredet ved afgørelser fra henholdsvis 1929 og 1946. Formålet med det nye fredningsforslag er en forenkling og modernisering af de bestående fredningsbestemmelser med henblik på at kunne gennemføre en hensigtsmæssig pleje i overensstemmelse med planerne for det Natura 2000-område, som Ulvshale Skov er en del af.

Der skete annoncering i Statstidende den 9. september 2016 med samtidig indkaldelse til offentligt møde. Forslaget blev endvidere offentliggjort på fredningsnævnets hjemmeside, www.fredningsnaevn.dk. Endvidere blev annonceteksten sendt til sagsrejseren, diverse myndigheder og institutioner.

Der blev afholdt offentligt møde og besigtigelse den 10.oktober 2016, hvor sagen blev optaget til afgørelse.

Nævnet har under sagen været sammensat af formanden dommer Kirsten Linde, det statslige medlem Erling Brorson Nielsen og det kommunalvalgte medlem Pernille Mantzius.

Det hedder i fredningsforslaget:

” Indledning

Miljø- og Fødevareministeriet ved Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning fremsætter hermed i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 36, jf. § 33, stk. 3, forslag om fredning af Ulvshale Skov i Vordingborg Kommune.

Fredningsforslaget omfatter matr.nr. 250 Ulvshale, Stege Jorder og matr.nr. 147 Ulvshale, Stege Jorder med et areal på i alt 81,3 hektar.

Afgrænsningen af fredningsområdet fremgår af fredningskortet (kortbilag 1). Området ejes af Miljø- og Fødevareministeriet jf. areal- og lodsejerfortegnelse.

Det foreslåede fredningsområde omfattes af eksisterende fredninger, og det foreslås, at den nye fredning erstatter følgende eksisterende fredninger:

Overfredningsnævnets afgørelse af 19. december 1929 om fredning af del af Ulvshale Skoven.

Overfredningsnævnets afgørelse af 16. december 1946 om udvidelse af fredning af områder af

Ulvshale på Møn for så vidt angår det delareal af fredningen, der omfattes af dette nye fredningsforslag.

Baggrunden for fredningsforslaget

Fredningsforslaget omfatter som ovenfor anført arealer, der allerede er fredet. Formålet med den nye fredning er, at modernisere fredningsbestemmelserne, så de muliggør realisering af Natura 2000 planen der gælder for området. De gældende fredningsbestemmelser gør det ikke muligt at gennemføre en hensigtsmæssig pleje som beskrevet i Natura 2000 plejeplanen for området.

Den østligste del af fredningsområdet – hele matr.nr. 147 Ulvshale, Stege Jorder og del af matr.nr. 250 Ulvshale, Stege Jorder - er omfattet af **Overfredningsnævnet kendelse af 19. december 1929 om fredning af del af Ulvshale Skoven** (bilag 1). Følgende er citat fra fredningsnævnets afgørelse, som er blevet stadfæstet af Overfredningsnævnet: ”Udvalget for Naturfredning har til Begrundelse af sin henstilling om disse Arealers Fredning henvist til, at disse med deres Bevoksning har beholdt et saa stort Præg af sin Oprindelighed, at her foreligger et Parti af en saa ejendommelig og her i Landet enestaaende Karakter, at det saavel naturhistorisk som æstetisk er meget værdifuldt”

Fredningen indeholder bl.a.

- forbud mod gravning efter og fjernelse af sten-, grus- og sandmaterialer
- krav om opretholdelse og pleje af naturligt forekommende træarter samt vildtvoksende danske løvtræer og ene
- forbud mod græsning i skoven
- fri offentlig adgang til fods på arealerne

Den resterende vestligste del af fredningsområdet – del af matr.nr. 250 Ulvshale, Stege Jorder - er omfattet af **Overfredningsnævnets kendelse af 16. december 1946 om fredning af Ulvshale m.m. på Møn** (bilag 2).

Fredningen indeholder bl.a.

- forbud mod enhver form for jordbearbejdning
- forbud mod gravning og fjernelse af sten-, sand- og grusmaterialer
- forbud mod opførelse af bygninger

Begge fredninger foreslås ophævet. Med hensyn til fredningen fra 1946 kun for så vidt angår den del af fredningen, som omfatter matr.nr. 250 Ulvshale, Stege Jorder.

Beskrivelse af fredningsområdet

Ulvshale Skov er enestående. Det er en løv-blandskov, som er vokset frem direkte på strandvolde af flint. Skovbunden har et karakteristisk bølget relief af strandvoldene, der forløber i skovens længderetning, og i mellem disse er der permanent eller temporært vandfyldte lavninger som følge af en høj grundvandstand. Mens der er nogen førneopbygning i lavningerne, træder kugleflinten mange steder åbent frem på toppen af strandvoldene.

Skoven på Ulvshale har, sandsynligvis på grund af sin isolerede beliggenhed, tilsyneladende fået lov at udvikle sig gennem århundreder, hvor skovudnyttelsen generelt var hårdhændet. Ifølge en opgørelse af krongodset på Møn i 1696 voksede der dengang 2500 store ege i Ulvshaleskoven, mens der i alle skove på resten af øen blot var 170 tilbage. I de følgende århundreder blev området i stigende grad udnyttet som græsningsland, og i forbindelse med kronens salg af Møn i 1769 noteredes det, at ”der savnes opvæxt i skovbunden”. Hovedparten af Ulvshale blev købt af Stege by, og antagelig blev købet finansieret ved afdrivning af store dele af skoven. I hvert fald var der nu så lidt skov tilbage, at området ikke pålagdes fredskovspligt ved skovindfredningen i 1805.

I løbet af 1800-tallet var der en løbende armlægning mellem købstadsborgerne, som forsvarede

deres græsningsrettigheder i skoven, og myndighederne, der ad flere omgang forsøgte at få skoven indhegnet og opelsket. Det endte med et kompromis således, at Ulvshale Skov i perioden 1840 – 1860 blev forynget i fire etaper, mens græsningsdyrene atter blev lukket ind, efterhånden som skoven igen var etableret. Skovgrænsen mod vest var dog inde midt i den nuværende skov, ca. 200 m øst for matrikelgrænsen mellem matr.nr. 250 og 147. Vest for denne grænse var der stadig afgræsset og lysåben klithede/enebærklit.

Ulvshale Skov var en fællesskov med mange hundrede ejere, men i løbet af de sidste årtier af 1800-tallet lykkedes det højskoleforstander Frede Bojsen fra Rødkilde Højskole at opkøbe over halvdelen af grunddelene, og i 1896 blev skoven udstykket, så Bojsen fik et samlet ejerskab over den vestlige del af skoven og græsgangen vest herfor. Herefter var kreaturerne forment adgang og frem til Bojsens død i 1926 blev der foretaget tilplantninger, bl.a. sluttede bevoksninger af skovfyr på den hidtidige græsgang.

I 1894 blev der til ære for Frede Bojsen bygget et ca. 17 m højt udsigtstårn i udkanten af den plantede del af Ulvshale Skov til offentlig benyttelse. På grund af fejlbehandling af tømmeret måtte tårnet af sikkerhedsmæssige grunde lukkes og nedtages allerede efter 10 års brug. Grundstene til tårnet kan stadig ses i skoven.

I 1917 blev der tegnet kontrakt med et firma om udvinding af kugleflint, og Bojsen finansierede fortsat skovplantning ved flintegravning i dele af skoven, hvor tidligere indplantet gran skulle afdrives. Efter Bojsens død var det udsigten til mere udbredt flintegravning i skoven, der førte til fredningssagen i 1929. ”Udvalget for Naturfredning”, der rejste sagen, havde blik for, at Ulvshale Skov stadig bar præg af udgangspunktet, nemlig den blandede løvskov med en lang række naturligt forekommende træer og buske, med arter som stilkeg, småbladet lind, avnbøg og bøg som de fremherskende.

Spredt i skoven var der gennem årene foretaget indplantning af forskellige træarter. Især var der held med eg og skovfyr, mens arter som rødgran og bøg viste sig at være vanskelige at få til at trives. Vest for det gamle skovbryn blev der ikke plantet, bortset fra nogle sammenhængende beplantninger med skovfyr. Selv om skoven også har lukket sig i dette område, vidner spredte ener og meget bredkronede ege om tidligere tiders græsning. 1929 fredningen videreførte intentionen fra Bojsen-perioden med at udvikle lukket skov, idet græsning blev forbudt i hele området. Samtidig ønskedes det at føre skovbilledet tilbage mod det oprindelige ved at påbyde fjernelse af fremmede nåletræarter ved hugstmodenhed (skovfyrren kan dog ”overholdes” længere) samt pleje af de vildtvoksende løvtræer og ener.

Ulvshale Skov er unik ved det substrat, den er dannet på, men også ved den store artsrigdom i træ- og busklaget. Tarmvridrøn er en af de sjældneste hjemmehørende arter i Danmark, hvor den største bestand med omkring 300 individer findes netop i Ulvshale Skov. Andre karakteristiske arter er, udover tidligere nævnte, vintereg, naur, spidsløn, ask, elm, almindelig røn, rødæl, hassel, dunbirk, bævreasp, vrietorn, fjeldribs, tørst og hvidtjørn. Derudover er der frodige forekomster af de danske lianer vedbend og alm. gedeblad.

Bundvegetationen i skoven er meget forskelligartet. I egekrattet mod vest er bunden dækket af morbundsvegetation som blåbær, bølget bunke, stor fladstjerne og ørnebregne. På mere frodig bund fx på kanten af lavningerne finder man bl.a. hvid anemone, enblomstret flitteraks, skovviol og nogle steder den kalkyndende kantet konval. Den uventede modsætning mellem frodigheden i skovens øverste etager sammenholdt med bundfloraen, som man kan se mange steder, skyldes at træer og buske kan sende rødderne ned i kalkholdige lag nede i strandvoldene, mens urtevegetationen må klare sig med de øverste lag af strandvoldene, der kan være udvasket for næringsstoffer.

Naturstyrelsen erhvervede arealer på Ulvshale herunder matr.nr. 147 og 250 i 1986. Begge matrik-

ler har i dag status som fredskov. I 1990'erne fik Ulvshale Skov status som urørt skov, en status der dog ikke forhindrer initiativer til fremme af biodiversiteten og realisering af Natura 2000-planerne. De fugtige lavninger og det lysåbne areal vest for skoven er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Natura 2000

Ulvshale er en del af Natura 2000-område 168, "Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grøn-sund" (bilag 3), og har fra 2010 været omfattet af Natura 2000-planlægningen for dette område, herunder en plejeplan for Naturstyrelsens arealer.

Natura 2000-område 168 er overvejende marint, idet blot 4.200 ha af ca. 33.000 ha er landareal. En stor del af landarealet er marint forland og er under stadig udvikling ved transport og aflejring af erosionsmaterialer fra områdets klintekyster. Ulvshale er i den sammenhæng meget karakteristisk for Natura 2000-området og rummer et stort antal af de habitatnaturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for området.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 147		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeblade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit (2130)
	Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Skovklit (2180)	Klitlavning (2190)
	Enebærklit* (2250)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Enekrat (5130)
	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Hængesæk (7140)
	Avneknippemose* (7210)	Kildevæld* (7220)
	Riggær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Vinteregeskov (9170)	Stilkekrat (9190)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Stor kærguldsmed (1042)	Stor vandsalamander (1166)
	Bredøret flagermus (1308)	Spættet sæl (1365)
	Mygblomst (1903)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 84		
Fugle:	knopsvane (T)	sangsvane (T)
	troidand (T)	lille skallesluger (T)
	toppet skallesluger (T)	stor skallesluger (T)
	havørn (TY)	blishøne (T)
	fjordterne (Y)	havterne (Y)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 80		
Fugle:	skarv (TY)	knopsvane (T)
	pibesvane (T)	sangsvane (T)
	grågås (T)	bramgås (T)
	pibeand (T)	spidsand (T)
	skeand (T)	troidand (T)
	hvinand (T)	lille skallesluger (T)
	toppet skallesluger (T)	stor skallesluger (T)
	havørn (TY)	rørhøg (Y)
	vandrefalk (T)	plettet rørvagtel (Y)
	blishøne (T)	klyde (Y)
	højle (T)	brushane (Y)
	splitterne (Y)	fjordterne (Y)
	havterne (Y)	dvergterne (Y)

Natura 2000-område 168 er blandt de områder i landet med størst antal naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget.

Natura 2000-planen har bl.a. det overordnede formål at sikre den varierede natur i områder med komplekse strandvoldsdannelser. Nogle af de sjældne naturtyper i disse områder nævnes specifikt i

det overordnede formål, bl.a. enebærklit.

Habitatnaturtyper i Ulvshale Skov, matr. 147 og 250, som grundlag for Natura 2000-plan 2010 - 2015. Enkelte polygoner i den sydlige del af skoven rummer ikke habitatnaturtyper.

Det areal, der er genstand for fredningsforslaget, nemlig matr. 147 og 250 Ulvshale, Stege Jorder, er karakteriseret ved klitnaturtyper i den vestlige lysåbne del og derudover ved skovnaturtyper.

Ud mod kysten er der en smal bræmme af saltpåvirket rørsump og strandeng (naturtype 1330). Herefter følger det ujævne terræn, der er gamle flyvesandsarealer med en mosaik af klitnaturtyper: grå/grøn klit (2130) domineret af mosser, laver og urter, klithede (2140) med præg af dværgbuske og naturtypen klitlavning (2190) med en varieret vegetation i de fugtige lavninger. Med i mosaikken hører også enebærklit (2250), som er de partier, der har et fremtrædende indslag af ene.

Mod øst bliver flyvesandet gradvis afløst af mere eller mindre frit eksponerede rullestensstrandvolde. Her er skovnaturtypen stilkege-krat (9190) dominerende med en bund af blåbær, bølget bunke, ørnebregne mv. Øst for den gamle skovgrænse har skoven en mere etableret karakter med ege-blandskov (9160) som den altdominerende naturtype. Den meget sjældne naturtype vinteregeskov (9170) er kun identificeret, i mosaik med egeblandskoven. I de fugtige lavninger findes elle- og askeskov (91E0). Partier, der er domineret fx af indplantede skovfyr, tilhører ikke en habitatnaturtype.

Ved tilstandsvurderingen i forbindelse med den første Natura 2000-plan 2010 – 2015 er tilstanden af naturtyperne i det beskrevne område overvejende fundet at være god – høj. Bevaringsstatus er dog ikke kun afhængig af den øjeblikkelige tilstand, men også prognosen, dvs. perspektivet for den fremtidige udvikling. Den er for klitnaturtyperne generelt vurderet negativ på grund af tilgroning og belastning af atmosfærisk kvælstof.

Af arealets 81,3 ha er i alt 69,0 ha kortlagt med habitatnaturtyper.

Naturtypeforekomst i matr. 147 og 250	Areal i hektar
1330 Strandeng	0,7
2130 Grå / grøn klit	1,5
2140 Klithede	0,8
2190 Klitlavning	0,8
2250 Enebærklit	5,5
9160 Ege-blandskov	41,0
9190 Stilkege-krat	16,1
91E0 Elle- og askeskov	2,6
I alt	69,0

Der er et stort antal fuglearter samt enkelte arter fra habitatdirektivets bilag 2 på udpegningsgrundlaget for naturbeskyttelsesområdet. Ingen af disse har dog umiddelbart relevans for fredningsområdet.

Ved revisionen af udpegningsgrundlaget forud for udarbejdelsen af 2. generation af Natura 2000-planer blev arten stor kærguldsmed, som er optaget på habitatdirektivets bilag II, tilføjet, idet den første gang blev konstateret ynglende på Ulvshale i 2010 og senere fundet i flere af områdets gamle flintegrave, som nu er vandfyldte. Denne art vil sandsynligvis kunne etablere sig også i vandhuller i den vestlige del af matr. 250, i det omfang disse soleksponeres ved fremtidig plejeindsats.

Bilag IV arter og rødlistearter

Arter fra habitatdirektivets bilag IV, der er kendt fra Ulvshale Skov, er dels nogle padder, springfrø og spidssnudet frø, dels nogle flagermus, nemlig dværgflagermus og sydflagermus. Flagermusfaunaen er så vidt vides ikke undersøgt særligt indgående, og der findes antagelig flere arter end disse. Padderne er begunstiget af de mange våde lavninger, mens skovens potentiale som levested for flagermus vil blive endnu større i takt med at der bliver flere gamle træer og mere stående dødt ved.

Skoven er en meget vigtig insekt- og svampelokalitet med mange rødlistearter, som er betinget af den artsrige vedplantevegetation. I forvaltningsplan for Ulvshale og Nyord 2012 – 2020¹ nævnes for insekternes vedkommende en af Danmarks kun tre bestande af linde- dværgmåler, en af landets meget få stabile forekomster af den store natsværmer mørkt egeordensbånd og en stor bestand af den genindvandrede ørnebregneugle. Endvidere nogle sjældne løbebiller knyttet til fugtig bund ved skovmoser og den sjældne træbuk lindegråbuk. En enkelt af flere rødlistede svampearter nævnes, nemlig lindeskive, der er knyttet til dødt ved af småbladet lind.

Plan- og beskyttelsesforhold

Hele fredningsområdet er beliggende i landzone og omfattet af fredskovpligt.

Hele fredningsområdet er beliggende i et område, som er udpeget som værdifuldt kulturmiljø, bevaringsværdigt landskab og som værdifuldt geologisk.

Af følgende kortbilag fremgår de arealer indenfor fredningsområdet som er omfattet af

- naturbeskyttelseslovens § 3 (beskyttede naturtyper)
- naturbeskyttelseslovens § 15 (strandbeskyttelseslinjen)
- naturbeskyttelseslovens § 17 (skovbyggelinjen)
- museumslovens § 29a (sten- og jorddiger)
- museumslovens § 29e (fortidsminder)

¹ Teknisk rapport forfattet af Cowi for Naturstyrelsen og Fugleværnsfonden i juni 2012

Begrundelse for fredningsforslaget og forslaget hovedindhold

Af kortlagte naturtyper på det areal, der her foreslås omfattet af en ny fredning, er der i Natura 2000-planens indsatsprogram især fokus på "enebærklit", der har sin eneste sydøstdanske forekomst her, og nogle ege-skovtyper, der også er ret fåtalligt repræsenteret i denne del af landet.

Natura 2000-planen for 2010 – 2015 fastsætter følgende indsatser, der forudsættes videreført i den netop vedtagne plan for 2016 – 2021:

- Retningslinje 2.1: "Enebærklit (og nogle andre naturtyper) skal søges udvidet og sammenkædet, hvor det er muligt i forhold til naturgrundlaget".
- Retningslinje 1.4: "Skovnaturtyperne skal sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje."
- Retningslinje 3.1: "Skovnaturtyper sikres. Der kan være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme arealer, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype."

Forekomsten af spredte enebuske, hvoraf mange er overskyggede og en del gået ud, i den vestlige del af skoven vidner om udbredelsen af "enebærklit" i forbindelse med den tidligere græsningsdrift. Det er Naturstyrelsens vurdering, at Natura 2000-planen kan efterleves på det i 1929 fredede areal ved at konvertere mindre arealer med ege-skovtyperne til enebærklit og konvertere andre skovdækkede arealer, der ikke rummer habitatnaturtyper, til egetyperne.

Dette kan ske ved selektiv rydning af især skovfyr, men også i en vis udstrækning selvsåede løvtræer. Samtidig er det hensigten at opretholde en mosaik af naturtyper i den vestlige del af skoven og modvirke en generel gentilgroning ved at genetablere ekstensiv afgræsning. Dette vurderes generelt at være til fordel for et varieret skovbillede med plads til mange arter, fx den sjældne tarmvridrøn.

Denne strategi er konkretiseret i Natura 2000-plejeplanen for Naturstyrelsens arealer. De konkrete indsatser skal for lysåbne naturtyper vedkommende være realiseret senest i 2015, for skovtyperne senest i 2021. Naturstyrelsen Storstrøm udfører i perioden juni 2014 – juni 2016 naturgenopretning og naturpleje på Ulvshale og Nyord.

Budgetoverslag

Fredningsforslag skal i h. t. naturbeskyttelseslovens § 36, stk. 5 ledsages af et budgetoverslag, der redegør for de forventede omkostninger, der er knyttet til forslaget.

Da fredningsområdet er ejet af Miljø - og Fødevareministeriet medfører forslaget ikke tilkendelse af fredningserstatninger.

Udgifter til områdets drift og pleje afholdes over Naturstyrelsens driftsbevilling.

Budgetoverslaget har været forelagt for Vordingborg Kommune. Kommunens bemærkninger fremgår af bilag 6.

....”

Indsigelser og bemærkninger til fredningsforslaget

Der er ikke fremkommet indsigelser mod forslaget.

Repræsentanterne for ejer, repræsenteret af Naturstyrelsen, har erklæret sig indforstået med forslaget.

Vordingborg Kommune har telefonisk meddelt, at kommunen ikke har noget at indvende mod forslaget.

Friluftsrådet og DOF har anbefalet fredningsforslaget.

Danmarks Naturfredningsforening har ikke udtalt sig.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnets medlemmer kan tilslutte sig det af forslagsstiller anførte om behov og begrundelse for fredningsforslaget og bemærker, at samtlige, der har udtalt sig om forslaget, har anbefalet fredningen.

Fredningsnævnet gennemfører som følge heraf fredning i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, på de i det følgende angivne vilkår, der er i overensstemmelse med fredningsforslaget.

Fredningsbestemmelserne er som følger:

§ 1 Fredningens formål

- fredningen skal sikre Ulvshale Skov med en bestand af vildtvoksende danske løvtræer og ene i samspil med de omkringliggende lysåbne arealer
- fredningen skal bidrage til at styrke de naturgivne betingelser for udviklingen af biodiversitet, herunder til at opretholde og understøtte varierede levesteder, der muliggør tilstedeværelsen af mange truede og sjældne arter som fx tarmvridrøn.
- fredningen skal fastholde de geologiske og landskabelige værdier
- fredningen skal i samspil med Natura 2000-planen for området sikre gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for henholdsvis habitatområde og fuglebeskyttelsesområde, herunder særligt de kortlagte klit- og skovnaturtyper
- fredningen skal sikre og udvikle områdets rekreative værdi

§ 2 Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse eller andre former for anlæg i området. Fredningsnævnet kan dispensere til etablering af mindre anlæg til forbedring af publikums oplevelse af og i området, såfremt sådanne anlæg kan indpasses landskabeligt.

Mindre læskure til dyr i forbindelse med vintergræsning kan opføres uden dispensation, hvis de er indeholdt i plejeplanen for området (se § 7).

Fredningsnævnet kan dispensere til opførelse af et udsigtstårn på det sted, hvor Frede Bojsens var placeret. Beskrivelse og tegninger skal forelægges fredningsnævnet.

§ 3 Tekniske anlæg m.v.

Der må ikke opføres nye tekniske anlæg, master, vindmøller og andre lignende indretninger herunder også jagstiger og -tårne samt foderanlæg. Fredningsnævnet kan dog tillade etablering af mindre tekniske anlæg, som er nødvendige for områdets drift eller er af helt underordnet betydning i forhold til de landskabelige hensyn.

Plejemyndigheden kan opsætte informationsskilte, som skal udformes, så de ikke fremtræder dominerende i landskabet.

Der må ikke anlægges nye veje eller befæstede stier i området, med mindre det sker som en del af plejeplanen. Spor og trampestier kræver ikke dispensation.

§ 4 Terrænændringer, vandindvinding m.v.

Der må ikke foretages råstofindvinding, terrænændringer eller jordbearbejdning.

Områdets naturlige hydrologi skal opretholdes. Mindre søer og vandhuller må derfor ikke afvandes eller drænes, og vandindvinding er ikke tilladt. Plejemyndigheden kan udføre mindre oprensninger af søer og vandhuller med henblik på at opretholde de biologiske og landskabelige kvaliteter.

§ 5 Offentlighedens adgang og ophold

Offentligheden har ret til færdsel og ophold i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler i naturbeskyttelsesloven for færdsel og ophold i og på offentligt ejede arealer uanset fremtidige ejerforhold.

De eksisterende veje og stier må ikke nedlægges.

Offentligheden skal i øvrigt rette sig efter de anvisninger, der gives dem af ejeren eller dennes repræsentant eller som fremgår af skiltning eller på anden måde.

§ 6 Pleje, drift og tilsyn

Plejemyndigheden, Miljø- og Fødevarerministeriet, gennemfører til opfyldelse af fredningens formål pleje af de fredede arealer i henhold til gældende plejebekendtgørelse, for tiden Miljø- og Fødevarerministeriets bekendtgørelse nr. 924 af 27. juni 2016. Plejemyndigheden er endvidere tilsynsmyndighed i området.

Plejemyndigheden udarbejder en plejeplan for det fredede område. Planen har til formål at beskrive den naturtilstand, der ønskes opretholdt og de foranstaltninger, der sigter mod opnåelse af fredningens

gens formål. Plejeplanen kan indeholde nødvendige anlæg for driften af området (se §§ 2 og 3).

Plejeplanen tager udgangspunkt i den til enhver tid gældende Natura 2000 plejeplan og driftsplan for området, der udarbejdes af den ansvarlige myndighed under Miljø - og Fødevareministeriet.

Såfremt Miljø - og Fødevareministeriet afhænder arealer i fredningsområdet, overgår plejemyndigheden dog til den eller de respektive kommuner, jf. § 1 i ovennævnte bekendtgørelse, eller til den pågældende statslige myndighed, jf. § 2 i samme.

For den skovbevoksede del af fredningsområdet gælder det princip, at skoven drives som overvejende urørt skov, og at bestanden af naturlige vildtvoksende danske løvtræer og ene skal opretholdes og plejes i videst mulig omfang.

Skovdrift og aktiviteter forbundet hermed må ikke finde sted. Undtaget er afdrift af den sluttede skovfyrbevoksning i den vestlige del af skoven (bevoksningen er vist på fredningskortet). Fældning af enkeltstående nåletræer og skyggegivende træer til sikring af skovnaturtyper kan ske uden dispensation.

For at sikre realiseringen af Natura 2000 planen kan ekstensiv græsning i skoven ske under forudsætning af, at skovens karakter som gammel løvskov bevares.

Fældning/beskæring af træer kan foretages af hensyn til skovgæsters sikkerhed og passage.

I den vestlige del af området skal plejen fremme naturtyperne stilkegekrat og enebærklit, så der skabes en gradvis overgang mellem skoven og det lysåbne areal mod vest.

Det lysåbne areal langs kysten mod vest skal holdes fri for væsentlig træbevoksning i en udstrækning som på fredningstidspunktet ved fx græsning eller slæt og bevares som en mosaik af naturtyperne enebærklit, klithede, klitlavning og grå/grøn klit.

For hele fredningsområdet gælder at

- enhver form for tilførsel af gødning er forbudt
- der må ikke foretages udsætning af vildt og vildtfodring
- tilskudsfodring af dyr i forbindelse med afgræsning er ikke tilladt. Fredningsnævnet kan i forbindelse med helårsgræsning meddele dispensation til tilskudsfodring
- fredningsnævnet kan meddele dispensation til større selektive indgreb mod arter, hvis dominans ikke er ønskelig i overensstemmelse med fredningens formål. Det drejer sig primært om ikke-hjemmehørende træarter samt ahorn, bøg, birk, invasive arter og ørnebregne for at sikre bestanden af tarmvridrøn
- fældede træer, afskårne grene og dødt ved skal efterlades i skovbunden

§ 7 Dispensation

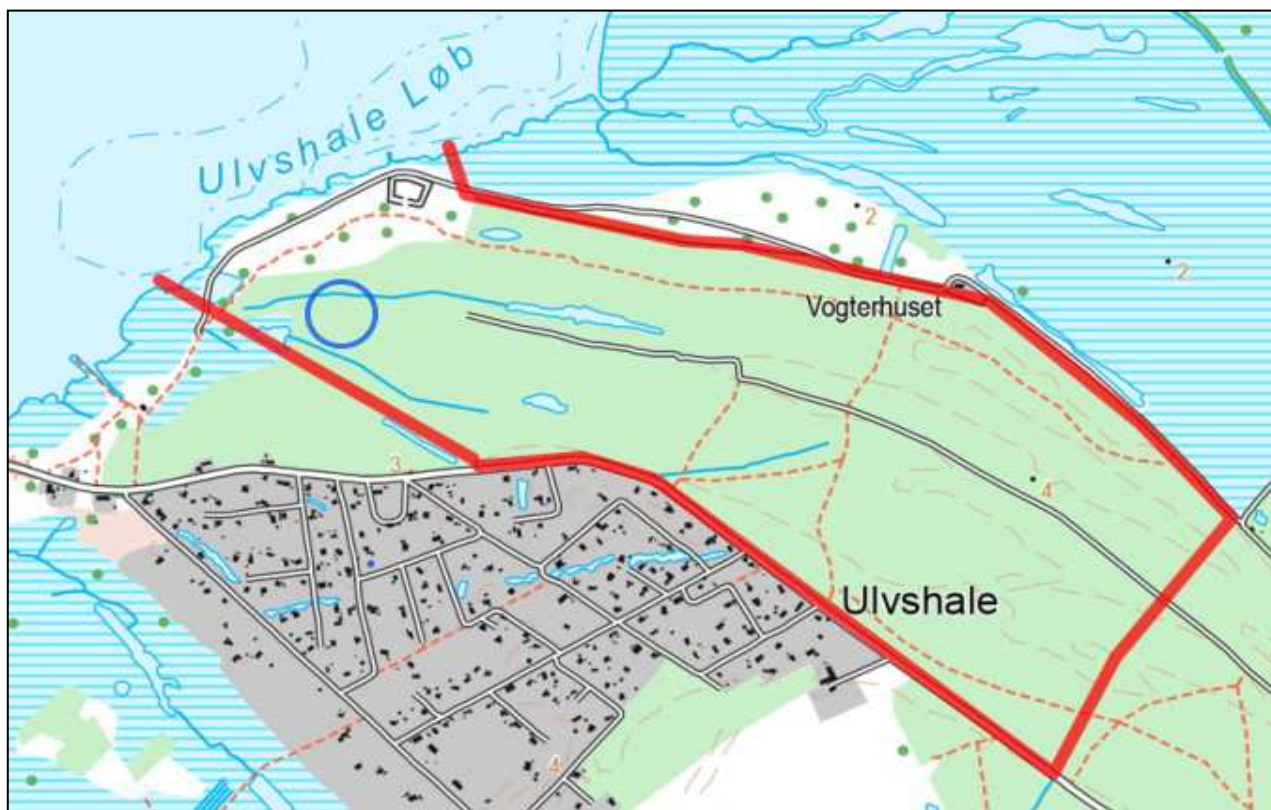
Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra ovennævnte fredningsbestemmelser, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 8 Ophævelse af tidligere fredninger

Overfredningsnævnets afgørelse af 19. december 1929 om fredning af del af Ulvshale Skoven ophæves i deres helhed.

Overfredningsnævnets afgørelse af 16. december 1946 om udvidelse af fredning af områder af Ulvshale på Møn ophæves, for så vidt angår de arealer, der er omfattet af nærværende fredning.

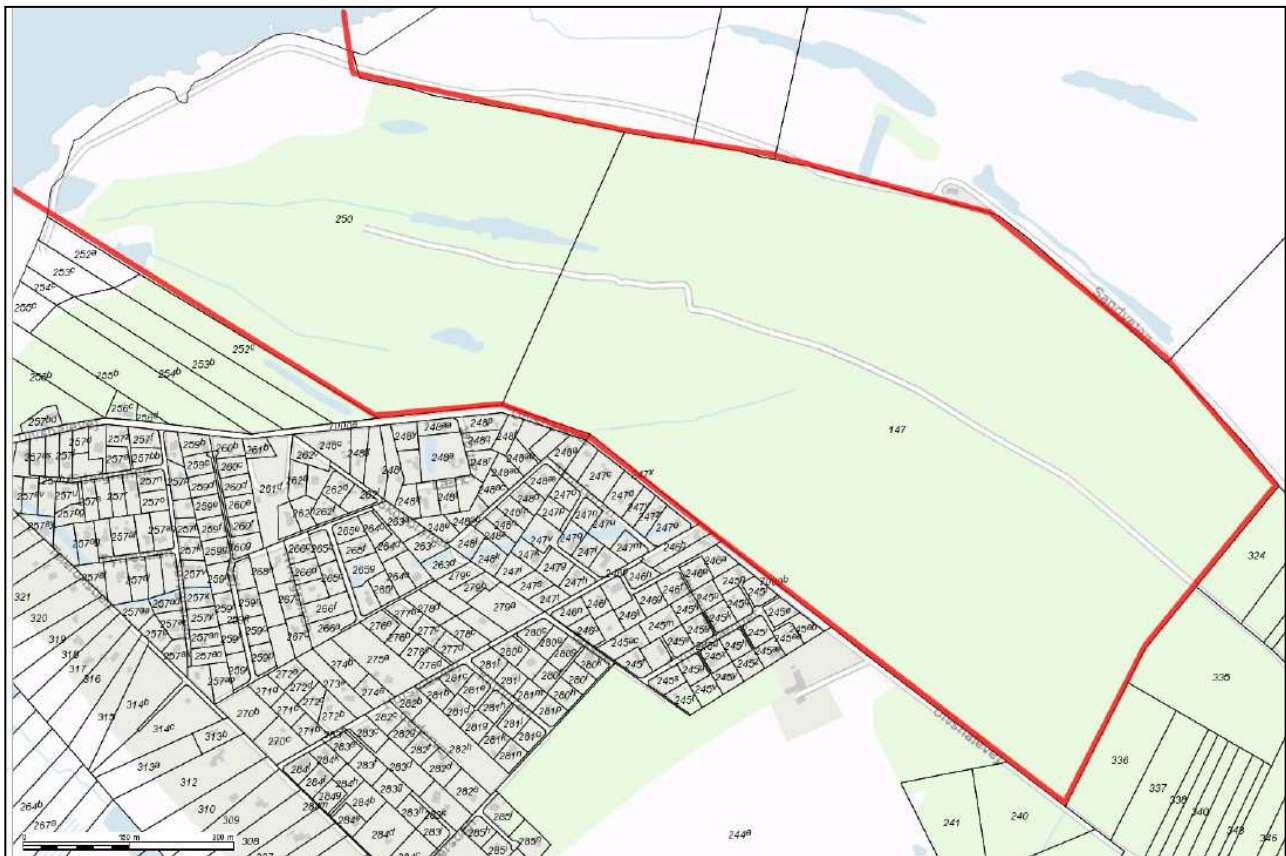
Kort

Fredningskort - fredningsgrænsen angivet med rød streg – skovfyrbevoksning markeret med blå cirkel (se § 6)

Luftfoto over fredningsområdet

Matrikkelkort med fredningsgrænsen angivet med rød streg

Matrikel- og lodsejerliste

Matr.nr.	Areal	Noteringer	Ejer
147 Ulvshale, Stege Jorder	542591 m ²	Landzone Fredskovspligt på hele matriklen	Miljø- og Fødevareministeriet ved Naturstyrelsen Storstrøm
250 Ulvshale, Stege Jorder	270381 m ²	Landzone Fredskovspligt på hele matriklen	Miljø- og Fødevareministeriet ved Naturstyrelsen Storstrøm

Klagevejledning.

Berettigede til klage over Fredningsnævnets afgørelse er ejere og brugere, der skal have denne afgørelse tilsendt, enhver, der under sagen har givet møde for Fredningsnævnet eller fremsat ønske om underretning om sagens afgørelse, statslige og kommunale myndigheder, hvis interesse berøres af forslaget samt organisationer mv., som antages at have en væsentlig interesse i fredningsforslaget.

Klage indgives til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Kirsten Linde
Kirsten Linde